

DOI: <https://doi.org/10.31648/an.12299>

Krystian Cichowski

ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-4712-2779>

Olsztyn

krystiancichowski2001@wp.pl

Język specjalistyczny a język potoczny w mediach społecznościowych trenerki wokalnej Hannah Byles – język specjalistyczny z obszaru muzyki

Specialized Language and Colloquial Language in Social Media of Vocal Coach Hannah Byles – Specialized Language in the Field of Music

Abstract: The aim of this article is to show the relationship between specialized language and colloquial language and how they coexist in communication on social media. The subject of the analysis are statements by vocal coach Hannah Byles published on YouTube. The material consists of randomly selected excerpts from videos in which the author discusses music-related issues. The analysis focuses on identifying elements of specialized language and comparing them with the vocabulary and features characteristic for colloquial language. The adjustment of the degree of formality and specialization of language in her statements is treated as a conscious effort on the part of the author.

Keywords: specialized language, colloquial language, social media, Youtube, specialized language in the field of music

1. Wprowadzenie

Współczesne społeczeństwa charakteryzują się postępującą specjalizacją wiedzy oraz dynamicznym rozwojem nowych obszarów działalności zawodowej i naukowej, co skutkuje tym, że ponad 90% nowo powstających terminów w językach współczesnych ma charakter fachowy (Sapieżko 2024: 260). Proces ten pociąga za sobą konieczność posługiwania się językiem specjalistycznym, który umożliwia precyzyjne opisywanie zjawisk, procesów oraz praktyk właściwych dla określonych dziedzin. Język ten pełni istotną funkcję komunikacyjną, poznawczą oraz

dydaktyczną, pozwalając na skuteczne przekazywanie treści eksperckich zarówno w obrębie środowisk zawodowych, jak i poza nimi (Szadyko 2012: 186). Wraz z rozwojem interdyscyplinarności granice pomiędzy poszczególnymi dziedzinami ulegają zatarciu, co sprawia, że znajomość terminologii specjalistycznej przestaje być domeną wąskich grup ekspertów, a staje się kompetencją coraz szerzej wymaganą (Silva i in. 2012: 470).

W ostatnich dekadach obserwuje się intensyfikację zjawisk polegających na przenikaniu się różnych obszarów wiedzy, takich jak nauka, technologia, sztuka, medycyna czy edukacja. W rezultacie powstają nowe przestrzenie komunikacyjne, w których język specjalistyczny funkcjonuje równolegle z językiem potocznym. Zjawisko to jest szczególnie widoczne w kontekstach medialnych, zwłaszcza w mediach społecznościowych, które stały się jednym z głównych kanałów rozpowszechniania wiedzy eksperckiej (Yang i in. 2025: 2). Platformy te umożliwiają bezpośredni kontakt specjalistów z szerokim gronem odbiorców, co wymusza dostosowanie formy przekazu do zróżnicowanych kompetencji językowych i poznawczych użytkowników (Oliver i in. 2023: 2).

Media społecznościowe odgrywają obecnie istotną rolę w popularyzowaniu wiedzy oraz w budowaniu wizerunku ekspertów. Osoby zajmujące się działalnością szkoleniową, doradcą czy artystyczną coraz częściej wykorzystują te narzędzia do prezentowania swojej wiedzy, doświadczenia oraz metod pracy (Jarska 2016: 212). W tym kontekście język specjalistyczny ulega określonym modyfikacjom, polegającym m.in. na jego upraszczaniu, metaforyzacji bądź łączeniu z elementami języka potocznego (Jestley 2011: 2–3). Tego rodzaju praktyki komunikacyjne mają na celu zwiększenie przystępności przekazu, przy jednoczesnym zachowaniu jego merytorycznej wartości.

Szczególnym przykładem obszaru wartym głębszej analizy jest dziedzina muzyki, a zwłaszcza pedagogika wokalna. W tym obszarze obserwuje się intensywne współwystępowanie języka specjalistycznego i potocznego. Nauczanie śpiewu wymaga posługiwania się terminologią odnoszącą się do anatomii aparatu głosowego, fizjologii oddychania, akustyki, a także teorii muzyki (Bigler i in. 2021: 11). Jednocześnie proces dydaktyczny opiera się na komunikacji bezpośredniej, często nacechowanej obrazowością, emocjonalnością oraz odniesieniami do codziennych doświadczeń uczniów. W związku z tym język używany przez trenerów wokalnych charakteryzuje się znacznym zróżnicowaniem stylistycznym i funkcjonalnym (Prochwicz 2013: 55).

Współcześni trenerzy wokalni, działający aktywnie w mediach społecznościowych, stają przed koniecznością łączenia precyzji terminologicznej z komunikatywnością przekazu. Odbiorcami ich treści są zarówno osoby posiadające podstawową wiedzę muzyczną, jak i profesjonalści dążący do dalszego rozwoju kompetencji. Taka heterogeniczność grupy docelowej wpływa na sposób doboru środków językowych, prowadząc do częstego przeplatania terminów fachowych z elementami języka potocznego, a także z formami charakterystycznymi dla komunikacji internetowej.

Media społecznościowe sprzyjają tego typu procesom, umożliwiając szybkie rozpowszechnianie treści oraz interakcję między nadawcą a odbiorcą. W rezultacie powstają hybrydalne formy wypowiedzi, łączące cechy różnych rejestrów językowych (Krishnendu i in. 2025: 227).

Celem niniejszego artykułu jest analiza relacji pomiędzy językiem specjalistycznym a językiem potocznym w mediach społecznościowych trenerki wokalnej Hannah Byles¹. Przedmiotem zainteresowania jest sposób, w jaki terminologia muzyczna funkcjonuje w przekazach kierowanych do szerokiego grona odbiorców oraz jak zostaje ona osadzona w kontekstach nieformalnych. Analiza ta pozwala na ukazanie mechanizmów adaptacji języka specjalistycznego do wymogów współczesnej komunikacji medialnej.

Podjęta problematyka wpisuje się w badania nad stylistyką współczesną, językiem mediów oraz komunikacją ekspercką w przestrzeni cyfrowej. Ukazanie funkcjonowania języka specjalistycznego w mediach społecznościowych umożliwia lepsze zrozumienie zmian zachodzących w sposobach przekazywania wiedzy oraz roli, jaką odgrywa język w kształtowaniu relacji między specjalistą a odbiorcą. Analiza materiału językowego związanego z działalnością trenerki wokalnej pozwala ponadto zwrócić uwagę na specyfikę dyskursu muzycznego oraz jego adaptację do realiów komunikacji internetowej.

2. Media społecznościowe

Internet jest obecnie integralną częścią codziennego życia, wykraczając daleko poza rolę źródła informacji. Służy dziś zarówno nauce, jak i rozrywce, a jego znaczenie ciągle rośnie wraz ze zmieniającymi się potrzebami użytkowników. Dzięki łatwej dostępności coraz więcej osób wykorzystuje go w różnych dziedzinach – od poszerzania wiedzy i kwalifikacji poprzez kursy online, po uczestnictwo w wirtualnych

¹ <https://www.youtube.com/@HannahBayles> [dostęp: 17.01.2026].

wydarzeniach edukacyjnych. Stał się tak powszechny, że coraz częściej pełni rolę centralnego źródła informacji, platformy do pracy oraz przestrzeni do kontaktów międzyludzkich, często zastępując tradycyjne formy komunikacji. Krzysztof Jurek zauważa, że „u progu XXI wieku stanowi on niewątpliwie jeden z najważniejszych elementów życia, jest bazą struktury organizacyjnej nowej epoki” (Jurek 2011: 92).

Internet stał się centralnym narzędziem współczesnej kultury, otwierając zupełnie nowe możliwości tworzenia i kształtowania treści. Użytkownicy mogą korzystać z różnorodnych form – od wideo, przez memy i podcasty, po transmisje na żywo – co pozwala im nie tylko odbierać informacje, lecz także aktywnie je współtworzyć i rozpowszechniać. „Internet to medium niejednorodne, w którym każdy może być równocześnie twórcą, konsumentem, nadawcą i odbiorcą informacji” (Smołucha 2012: 191).

W tym kontekście pojawia się pojęcie mediów społecznościowych, definiowanych jako środki przekazu umożliwiające komunikację na różnorodną skalę. Media te pozwalają użytkownikom na tworzenie oraz wymianę treści generowanych samodzielnie przez uczestników danego systemu. Ich ważną cechą jest interaktywność – w przeciwieństwie do tradycyjnych mediów komunikacja w tym obszarze ma charakter dwukierunkowy i nie podlega ograniczeniom przestrzennym. Użytkownicy nie pozostają zatem wyłącznie biernymi odbiorcami przekazu, lecz aktywnie uczestniczą w jego kształtowaniu, zarówno poprzez tworzenie własnych treści, jak i reagowanie na materiały generowane przez innych (Borkowska/Witkowska 2017: 7). W kontekście działalności naukowej dzielenie się wiedzą w mediach społecznościowych przybiera zróżnicowane formy. Obejmuje ono prowadzenie blogów naukowych, uczestnictwo w dyskusjach na forach, tworzenie i redagowanie treści w serwisach typu Wiki, publikowanie wpisów na platformach takich jak Twitter czy Facebook, a także udostępnianie preprintów artykułów w społecznościowych serwisach naukowych (Trafiłowski 2016: 56). Katarzyna Fabjanik-Czerniak zauważa, że media te to „wszelkie działania, praktyki oraz zachowania pośród społeczności ludzi, którzy łączą się online, aby dzielić się informacjami, wiedzą oraz opiniami. Dialog online umożliwia im liczne aplikacje oraz miejsca wymiany i przekazywania informacji w formie słów, zdjęć, wideo oraz dźwięku” (Fabjanik-Czerniak 2012: 183).

Media społecznościowe pełnią wielowymiarowe funkcje, które odpowiadają na różnorodne potrzeby współczesnych użytkowników. Platformy, takie jak blogi, vlogi, serwisy typu Wiki czy portale dziennikarstwa społecznego, umożliwiają prezentowanie własnych opinii i poglądów, stanowiąc przestrzeń do wyrażania refleksji oraz udziału w debacie publicznej (Kampioni-Zawadka 2014: 72).

Z kolei serwisy multimedialne, takie jak YouTube, Vimeo, Flickr czy Slideshare, pozwalają na udostępnianie i wymianę zasobów cyfrowych, w tym filmów, zdjęć, grafik czy prezentacji, co zwiększa dostępność wiedzy i materiałów edukacyjnych (Gzowska 2016: 81).

Media społecznościowe obejmują także narzędzia wspierające współpracę, np. Google Docs, czy gry typu MMO (*massively multiplayer online*), które sprzyjają tworzeniu treści w grupach i realizacji wspólnych projektów. Cechą charakterystyczną tych form współpracy jest powstawanie tymczasowych, często zamkniętych społeczności, skoncentrowanych wokół określonego zadania lub przedsięwzięcia (Gzowska 2016: 81).

Interaktywność i wymiana informacji są również fundamentem forów dyskusyjnych, komunikatorów internetowych lub czatów, które umożliwiają bieżącą komunikację i prowadzenie dialogu między uczestnikami. Natomiast serwisy społecznościowe, takie jak Facebook czy LinkedIn, integrują funkcje kontaktowe i informacyjne – pozwalają nie tylko na budowanie i podtrzymywanie relacji międzyludzkich, lecz także na przekazywanie wiadomości o sobie, co wspiera zarówno kontakty prywatne, jak i zawodowe (Gzowska 2016: 81). Istotną cechą tego typu narzędzi jest ich otwarty i dynamiczny charakter. Struktura tych serwisów umożliwia ciągle modyfikowanie oraz rozbudowywanie opublikowanych treści poprzez dodawanie komentarzy, reakcji oraz nowych materiałów. Taka forma funkcjonowania sprzyja współtworzeniu zawartości i sprawia, że treści obecne w mediach społecznościowych mają charakter procesualny, a nie statyczny (Kaznowski 2008: 29).

Platformy te są również postrzegane jako technologie służące inicjowaniu i podtrzymywaniu komunikacji pomiędzy użytkownikami oraz funkcjonującymi w ich obrębie sieciami społecznymi (Treadway/Smith 2011: 24). W tym ujęciu podkreśla się ich rolę jako kanału przekazu informacji i treści, choć nie zawsze dostatecznie eksponowany jest aspekt gromadzenia oraz powszechnej dostępności informacji publikowanych w tych serwisach.

Media społecznościowe narzucają współcześnie specyficzny model komunikacji, który jest bezpośrednio powiązany ze sposobem konsumpcji treści przez użytkowników Internetu. Model ten opiera się na szybkości przekazu, jego dostępności oraz orientacji na szerokie i zróżnicowane grono odbiorców. W warunkach nadmiaru informacji i stałej konkurencji o uwagę użytkownika komunikacja w środowisku cyfrowym ulega skróceniu i uproszczeniu, dostosowując się do ograniczonego czasu, jaki odbiorcy są skłonni poświęcić na odbiór pojedynczego komunikatu (Ahmad i in. 2025: 1624).

Współcześni użytkownicy coraz rzadziej decydują się na długotrwałe obcowanie z rozbudowanymi formami przekazu, takimi jak wielominutowe filmy czy obszernie treści tekstowe. Zamiast tego preferują materiały krótkie, konkretne i szybko dostarczające kluczowych informacji. Przekaz powinien być możliwy do zrozumienia niemal natychmiast, bez konieczności długiego skupienia uwagi. Taka zmiana zachowań odbiorców wpływa na sposób funkcjonowania komunikacji w mediach społecznościowych, która coraz częściej opiera się na krótkich formach wideo, skróconych komunikatach oraz syntetycznych narracjach (Ahmad i in. 2025: 1624). Opisany model komunikacji stawia przed twórcami internetowymi nowe wyzwania, polegające na konieczności dostosowania formy przekazu do ograniczonej uwagi odbiorcy oraz projektowania komunikatów tak, aby już w pierwszych sekundach przyciągały uwagę i jasno sygnalizowały temat. Szczególnie wyraźnie proces ten widoczny jest na platformie YouTube, która przez wiele lat kojarzona była głównie z dłuższymi materiałami wideo o charakterze edukacyjnym, rozrywkowym czy publicystycznym.

Obecnie jednak także na YouTube coraz większą rolę odgrywają krótkie formaty, co wiąże się z rosnącą popularnością funkcji YouTube Shorts. Zmiana ta wymusza na twórcach konieczność bardziej świadomego planowania treści oraz dostosowania strategii komunikacyjnych do nowych oczekiwań odbiorców. YouTube staje się tym samym przestrzenią, w której współistnieją różne modele przekazu, jednak nawet dłuższe formy muszą uwzględniać ograniczoną cierpliwość i selektywność współczesnego użytkownika. W rezultacie media społecznościowe nie tylko umożliwiają komunikację, lecz także aktywnie kształtują jej formę, wymuszając szybki, zwięzły i łatwo przyswajalny sposób przekazywania treści. Model ten wpływa zarówno na zachowania odbiorców, jak i na strategię twórców, którzy muszą nieustannie dostosowywać się do zmieniających się warunków funkcjonowania komunikacji cyfrowej.

3. Język ogólny i język specjalistyczny

Język stanowi złożony system znaków i symboli, wykorzystywany w procesie komunikacji międzyludzkiej. Może przejawiać się w formie mówionej, pisanej, a także w postaci gestów, jak w przypadku języka migowego. W każdym społeczeństwie język jest integralnym elementem kultury, który kształtuje sposób myślenia oraz percepcję rzeczywistości przez jego użytkowników.

Znaczenie i formy języka są zróżnicowane w zależności od kontekstu użycia oraz grupy społecznej, która nim operuje. W związku z tym definicja języka nie jest jednoznaczna i może przyjmować odmienne ujęcia w zależności od perspektywy badawczej. Franciszek Grucza stwierdza, że „język nie jest ani tylko, ani nawet nie jest przede wszystkim zbiorem wytworzonych w nim wyrazów, lecz w pierwszej kolejności jest to zbiór reguł tworzenia z jednej strony wyrazów i innych środków wyrażania się, a z drugiej konkretnych wypowiedzi” (Grucza 1994: 53). Jerzy Bartmiński natomiast postrzega język jako konstrukcję człowieka umożliwiającą uczestnictwo w społeczeństwie: „język warunkuje kulturę, bo bez jego opanowania nie jest możliwe uczestnictwo w kulturze ani w życiu społecznym, nawet w najprostszyc formach” (Bartmiński 2001a: 17).

Język ogólny odnosi się do formy komunikacji zrozumiałej dla większości ludzi niezależnie od ich pochodzenia czy kultury, przy czym może przyjmować różne znaczenia w zależności od kontekstu. Jednym z jego ujęć jest funkcja komunikacyjna na poziomie międzynarodowym – języki takie jak angielski, hiszpański czy francuski pełnią rolę języków drugich lub obcych i są powszechnie stosowane w różnych regionach świata. W ramach języka ogólnego wyróżnia się kilka odmian funkcjonalnych:

- język naukowy – stosowany do formułowania teorii naukowych i przekazywania wyników badań, umożliwiający precyzyjne i formalne wyrażanie złożonych koncepcji;
- język techniczny – wykorzystywany w tekstach o charakterze technicznym, charakteryzuje się specjalistycznym słownictwem i strukturami niezbędnymi do opisu procesów, urządzeń i technologii;
- język naturalny – wykształcony wraz z rozwojem danego narodu, jak np. polski, rosyjski czy ukraiński, używany w codziennej komunikacji przez członków społeczności;
- język sztuczny – stworzony przez człowieka dla określonych celów komunikacyjnych, np. esperanto czy interlingua, mający ułatwiać komunikację międzynarodową;
- język specjalistyczny – charakterystyczny dla określonych dziedzin, używany przez ekspertów do precyzyjnego przekazywania wiedzy branżowej (Szadyko 2012: 186).

W niniejszej pracy będę posługiwać się pojęciem *język potoczny*, które odnosi się do odmiany języka ogólnego, którego „uczymy się jako dzieci i który [...] wystarcza nam do porozumiewania się w codziennych sytuacjach życiowych; język najprostszyc, najbardziej konkretny, najbliższyc” (Bartmiński 2001b: 115).

Język potoczny charakteryzuje się dużą swobodą wypowiedzi, ekspresyjnością, uproszczoną strukturą gramatyczną oraz słownictwem potocznym, które nie podlega rygorom norm skodyfikowanych ani formalnym konwencjom pisemnym. Funkcjonuje przede wszystkim w sytuacjach prywatnych, rodzinnych, towarzyskich czy w kontaktach międzyludzkich, w których głównym celem jest szybki i zrozumiały przekaz myśli, emocji i opinii (Piekot 2008 :15).

Język potoczny wyróżnia się również elastycznością semantyczną, co oznacza, że poszczególne wyrazy i zwroty mogą przyjmować różne znaczenia w zależności od kontekstu, intencji mówiącego czy środowiska społecznego. Jest także nośnikiem elementów kulturowych i regionalnych, odzwierciedlając specyfikę językową danej społeczności, jej zwyczaje, idiomy, kolokwializmy oraz cechy stylu życia (Witosz 2009: 29). W odróżnieniu od języka specjalistycznego, który wymaga znajomości terminologii i struktur charakterystycznych dla określonej dziedziny, język potoczny jest dostępny dla szerokiego grona użytkowników i nie wymaga przygotowania merytorycznego (Fattah/Salih 2022: 77).

Uwzględnienie języka potocznego w analizie języka ogólnego pozwala na pełniejsze zrozumienie spektrum funkcji komunikacyjnych języka i umożliwia kontrastowanie komunikacji codziennej z komunikacją specjalistyczną, w której priorytetem jest precyzja, formalność i zgodność z normami branżowymi. W tym sensie język potoczny stanowi przeciwagę dla języka specjalistycznego, ilustrując, jak różnorodne mogą być funkcje i formy komunikacji w obrębie jednej kategorii języka.

Język specjalistyczny, również będący przedmiotem badań niniejszego artykułu, stanowi odmianę języka ogólnego, wyróżniającą się terminologią i strukturami charakterystycznymi dla określonych dziedzin oraz służącą precyzyjnej komunikacji ekspertów. Jest to odmiana języka wyróżniająca się terminologią, strukturami gramatycznymi i konwencjami komunikacyjnymi specyficznymi dla danej dziedziny lub branży, umożliwiającą ekspertom precyzyjne porozumiewanie się w zakresie ich specjalizacji i stosowana zarówno w formie pisemnej, jak i ustnej, zazwyczaj w celu opisu skomplikowanych koncepcji, procedur, produktów czy technologii.

Choć język specjalistyczny korzysta z zasobów języka ogólnego, rozwija je poprzez tworzenie terminów i zwrotów adekwatnych do potrzeb ekspertów w danej dziedzinie, dostosowując się do zmian w praktyce zawodowej i postępów w nauce (Mitera 2017: 20), nie należy go jednak traktować wyłącznie jako uzupełnienia języka ogólnego. W istocie różni się on od języka ogólnego charakterystycznymi cechami na niemal wszystkich poziomach językowych, a to uzasadnia postrzeganie go jako odrębnej jednostki komunikacyjnej wykorzystującej wybrane zasoby językowe. Poszczególne języki specjalistyczne różnią się między sobą, co wynika

z konieczności dostosowania do specyficznych wymagań i kontekstów funkcjonowania w różnych dziedzinach. Żaden z nich nie ma charakteru uniwersalnego ani nie jest w pełni znormalizowany; każda konkretna odmiana podlega indywidualnej adaptacji do potrzeb danej dziedziny, co prowadzi do ich zróżnicowania w zależności od branży, obszaru wiedzy czy kontekstu użytkowania (Kubiak 2002: 9–10).

Język ogólny i specjalistyczny pełnią odmienne funkcje i realizują różne cele, a to znajduje odzwierciedlenie w wielu aspektach ich użycia. Różnice te można rozpatrywać w sferze komunikacji, samodzielności, relacji wobec innych języków, znaczenia, formy, funkcjonalności oraz wpływu czasu na język (Kubiak 2002: 7). Język ogólny stanowi uniwersalny środek komunikacji społecznej, używany przez wszystkich członków społeczeństwa, natomiast język specjalistyczny funkcjonuje głównie w kontekstach zawodowych i naukowych, wymagając precyzyjnej terminologii.

Pod względem samodzielności język ogólny jest kompletnym systemem używanym w codziennych sytuacjach, podczas gdy język specjalistyczny w pełni funkcjonuje jedynie przy posiadaniu odpowiedniej wiedzy lub przeszkoleniu. Język ogólny nie konkuruje z innymi językami i pełni funkcję podstawowego narzędzia komunikacji, natomiast język specjalistyczny może współistnieć z innymi językami specjalistycznymi i często wykorzystuje terminologię obcojęzyczną w celu dostosowania do zmieniających się potrzeb (Kubiak 2002: 7–8).

Znaczeniowo język ogólny obejmuje codzienne aspekty życia, relacje międzyludzkie i sferę emocji, natomiast język specjalistyczny skupia się na precyzyjnym opisie określonych dziedzin wiedzy lub zawodów. Forma pisemna języka ogólnego jest zróżnicowana, od potocznej po literacką, natomiast język specjalistyczny cechuje się pisemną formą formalną i techniczną, dostosowaną do wymagań danej dziedziny. Funkcjonalnie język ogólny znajduje zastosowanie w życiu codziennym, komunikacji społecznej, literaturze i mediach, podczas gdy język specjalistyczny służy głównie określonym dziedzinom, takim jak medycyna, prawo, technologia czy nauki przyrodnicze (Badziński 2019: 388).

Ewolucja języka ogólnego związana jest z przemianami społecznymi, kulturowymi i trendami, natomiast język specjalistyczny podlega zmianom wynikającym z postępu nauki, technologii i transformacji w danej dziedzinie, przy czym tempo i charakter tych zmian zależy od konkretnego kontekstu specjalistycznego (Szadyko 2012: 190).

4. Język specjalistyczny i potoczny w analizowanych materiałach

Przedmiotem analizy stał się język specjalistyczny z zakresu muzyki, występujący w wybranych fragmentach materiałów wideo publikowanych przez trenerkę wokalną Hannah Byles. To rozpoznawalna twórczyni internetowa, która na swoim kanale popularyzuje wiedzę dotyczącą technik wokalnych, analizy muzycznej oraz interpretacji utworów muzycznych. Jej działalność charakteryzuje się połączeniem wysokiego poziomu merytorycznego z przystępną formą przekazu, co sprawia, że kierowana jest zarówno do odbiorców profesjonalnie związanych z muzyką, jak i do amatorów zainteresowanych problematyką wokalną.

Przeprowadzona analiza pozwoliła odpowiedzieć na następujące pytania:

1. Jaki udział procentowy stanowi język specjalistyczny wobec języka ogólnego w analizowanych fragmentach filmów Hannah Byles?
2. Jakie kategorie słownictwa specjalistycznego dominują w wypowiedziach trenerki?

Analizie poddano losowo wybrane fragmenty filmów poświęcone artystom i wokalistom, takim jak Selena Gomez, Kelly Clarkson, Taylor Swift, Beyoncé, Olivia Rodrigo, Pentatonix oraz Cynthia Erivo, a także materiały dotyczące filmów muzycznych i musicali, m.in. *The Greatest Showman*, *Lemonade Mouth*, *Mamma Mia*, *Pitch Perfect*, *Glee* oraz *High School Musical*.

W toku analizy materiału językowego szczególną uwagę zwrócono na kontekst użycia terminologii specjalistycznej oraz jej przekład na język polski. Materiał pochodzący z fragmentów filmów został uporządkowany i podzielony na cztery sekcje, z których każda odnosi się do odrębnego aspektu muzyki oraz techniki wokalnej. Są to:

1. Technika wokalna i zdrowie głosu
2. Rodzaje głosów i rejestrów wokalnych
3. Elementy muzyczne i występy na żywo
4. Brzmienie i charakterystyka dźwięku

Wyodrębnione jednostki leksykalne analizowano pod kątem ich rozmieszczenia w wyróżnionych grupach tematycznych. W pierwszym etapie określono ich liczbę w każdej kategorii oraz ustalono udział procentowy tych jednostek w jej obrębie. Następnie odniesiono uzyskane wyniki do całkowitej liczby wyrazów występujących w analizowanym materiale, co pozwoliło określić ich ogólny udział procentowy. Dodatkowo ustalono częstotliwość ich występowania. Za specjalistyczne uznawano te leksemy, których znaczenie lub użycie zostało potwierdzone w słownikach oraz opracowaniach leksykograficznych z zakresu terminologii muzycznej.

W analizowanym materiale językowym, liczącym 16 048 słów, wyodrębniono 50 terminów specjalistycznych odnoszących się do technik wokalnych oraz zagadnień związanych ze zdrowiem głosu. Łącznie terminologia ta pojawiła się 331 razy, co odpowiada 2,06% ogólnej liczby wyrazów występujących w badanych tekstach. Do zidentyfikowanych jednostek leksykalnych m.in. należały: *breath control* (kontrola oddechu), *vocal health* (zdrowie wokalne), *tension* (napięcie), *compression* (kompresja), *vocal folds* (fałdy głosowe), *placement* (umiejscowienie), *vocal injury* (kontuzja wokalna), *resonance* (rezonans), *vocal training* (trening wokalny) oraz *transition into a mix* (przejsie do miksu). Analiza frekwencyjna wykazała, że do najczęściej pojawiających się wyrażen należały: *breath control* (kontrola oddechu), *thin sound* (cienki dźwięk), *tension* (napięcie) oraz *compression* (kompresja).

W korpusie badawczym wyodrębniono 36 terminów specjalistycznych związanych z klasyfikacją głosów oraz rejestrami wokalnymi. Jednostki te odnotowano łącznie 173 razy, co stanowi 1,08% całkowitej liczby wyrazów w analizowanym materiale. Do najczęściej występujących terminów należały: *chest voice* (głos piersiowy), *head voice* (głos głowowy), *mix* (miks), *falsestto* (falset), *tenor* (tenor), *mezzo soprano* (mezzosopran), *bass* (bas), *nasality* (nosowość), *light falsestto* (lekkie falsetto) oraz *mixing territory* (obszar miksowania).

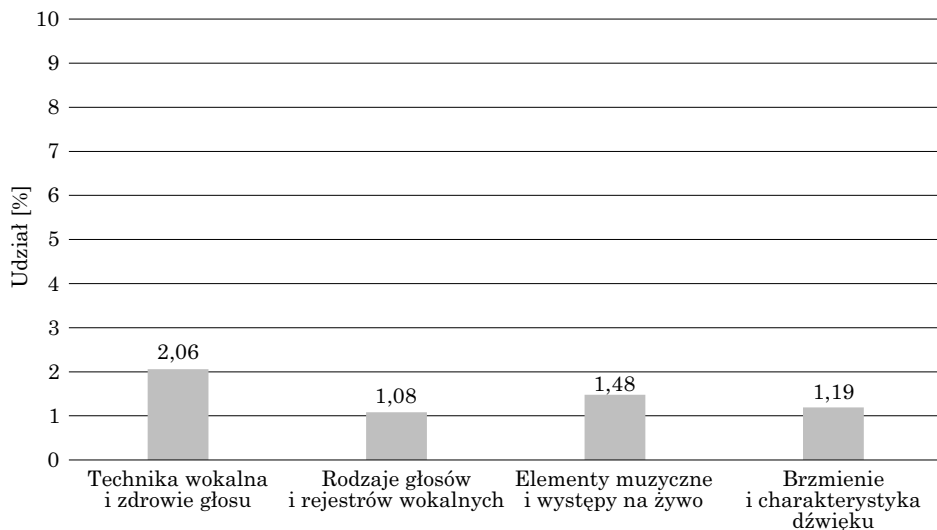
W analizowanym materiale wyekscerpowano 76 jednostek leksykalnych o charakterze specjalistycznym, odnoszących się do elementów muzycznych oraz występów na żywo. Terminy te wystąpiły łącznie 238 razy, co stanowi 1,48% całkowitej liczby wyrazów w badanych tekstach. Do najczęściej pojawiających się należały: *song* (piosenka), *note* (nuta), *performance* (występ), *harmony* (harmonia), *arrangement* (aranżacja), *tempo* (tempo), *chord* (akord), *melody* (melodia), *live version* (wersja na żywo), *music video* (teledysk) oraz *pre-recorded vocals* (wcześniej nagrane wokale).

W materiale wydzielono również 57 terminów specjalistycznych należących do tej kategorii, które łącznie wystąpiły 191 razy. Terminologia ta stanowiła 1,19% całkowitej liczby wyrazów w badanych tekstach. Do najczęściej pojawiających się jednostek leksykalnych należały: *sound* (dźwięk), *tone* (barwa), *resonance* (rezonans), *pitch* (wysokość dźwięku), *vibrato* (wibrato), *rasp* (chrypa), *legit style* (styl klasyczny), *dissonance* (dysonans), *clear and connected* (czysty i połączony) oraz *laid back sound* (wyluzowane brzmienie).

Przeprowadzone badanie, zrealizowane z wykorzystaniem metod analizy treści oraz analizy dyskursu, umożliwiło kompleksowe rozpoznanie sposobów funkcjonowania języka specjalistycznego z zakresu muzyki w edukacyjnych materiałach audiowizualnych. Wykorzystanie procedur transkrypcji, kategoryzacji oraz

kodowania danych językowych pozwoliło na systematyczne opracowanie zebranego materiału badawczego, a także na wyodrębnienie i uporządkowanie najczęściej występujących kategorii terminologicznych.

Uzyskane wyniki wskazują, że wypowiedzi trenerki charakteryzują się znaczącym udziałem leksyki specjalistycznej, która jednak nie przeważa nad zasobem języka ogólnego. Najwyższy poziom nasycenia terminologią fachową odnotowano w kategorii technik wokalnych i zdrowia głosu, gdzie udział ten wyniósł 2,06%. Oznacza to, że na każde 100 słów transkrybowanego materiału ponad dwa odnosiły się bezpośrednio do zagadnień związanych z techniką emisji głosu oraz funkcjonowaniem aparatu wokalnego. Pozostałe trzy kategorie cechowały się zbliżonym udziałem terminologii specjalistycznej, mieszczącym się w przedziale od 1,08% do 1,48% (zob. wykres 1).

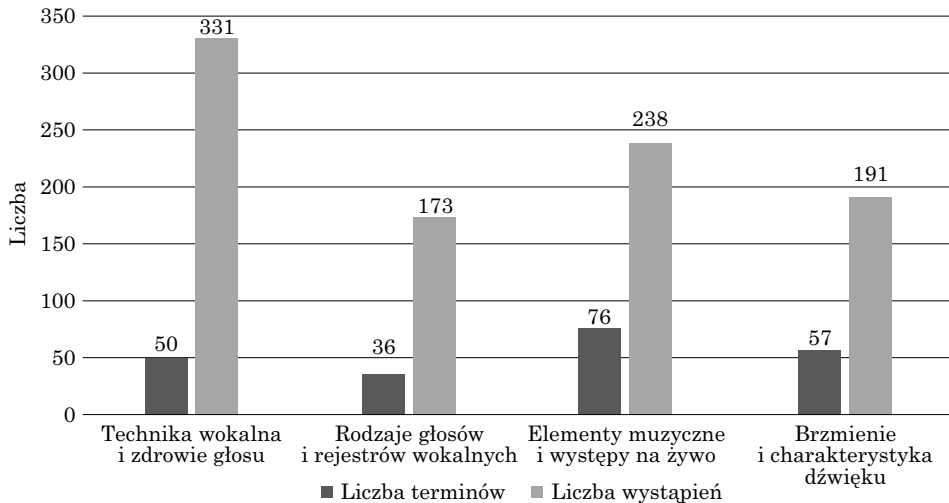
Wykres 1. Procentowy udział słownictwa specjalistycznego według kategorii

Źródło: Cichowski (b.d.)

Analiza dominujących kategorii słownictwa specjalistycznego w badanych materiałach audiowizualnych wykazała zróżnicowane natężenie i rozmieszczenie terminów w poszczególnych grupach. W kategorii „elementy muzyczne i występy na żywo” zidentyfikowano największą liczbę unikalnych terminów (76), co świadczy o rozbudowanym zasobie leksykalnym stosowanym w kontekście scenicznym oraz w odniesieniu do ogólnych zagadnień muzycznych. Bogactwo językowe tej kategorii odzwierciedla wieloaspektowy charakter treści omawianych przez trenerkę, łączących teorię muzyki, praktykę i performans.

Jednocześnie, pomimo większej różnorodności jednostek leksykalnych w obrębie kategorii muzyki ogólnej, pod względem liczby całkowitych wystąpień wyraźnie przeważały terminy związane z technikami wokalnymi – zanotowano ich 331 użyć przy 50 unikalnych jednostkach (zob. wykres 2).

Do najczęściej pojawiających się jednostek leksykalnych należały: *head voice*, *chest voice*, *mix voice*, *vocal placement*, *resonance* oraz *breath control*, stanowiące podstawę słownictwa w obszarze emisji głosu i techniki wokalnej. Ich powtarzalność podkreśla istotną rolę tych terminów w dydaktyce wokalnej oraz centralne znaczenie w strukturze wypowiedzi specjalisty. Z kolei terminy odnoszące się do teorii muzyki, stylistyki wykonawczej czy interpretacji utworów pojawiały się rzadziej, co wskazuje na większe skupienie autorki na aspektach praktycznych niż teoretycznych.

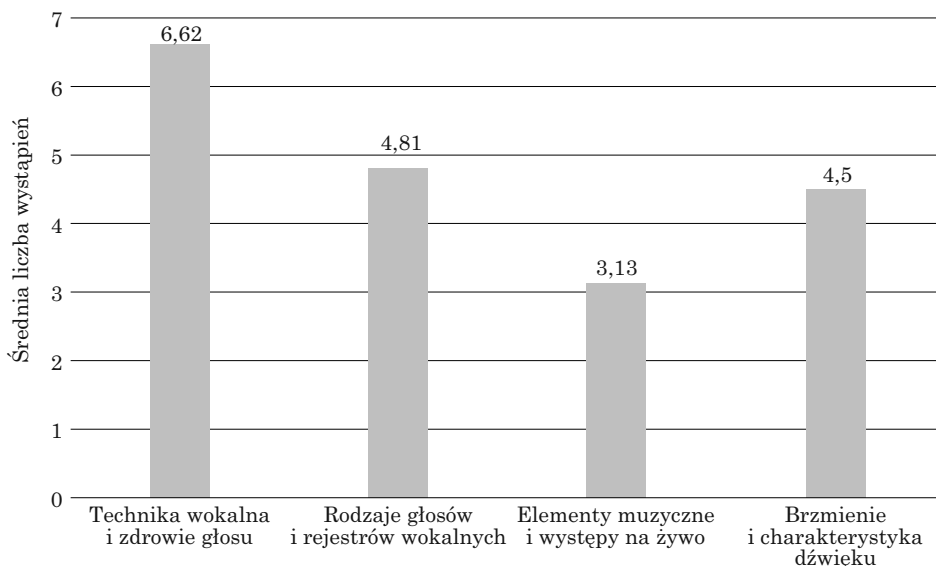

Wykres 2. Porównanie: liczba terminów i wystąpień według kategorii

Źródło: Cichowski (b.d.)

Zastosowanie języka specjalistycznego w analizowanych materiałach jest dostosowane do charakteru edukacyjnego dyskursu audiowizualnego. Trenerka posługiwała się terminologią fachową w sposób przystępny, często wprowadzając pojęcia poprzez przykłady praktyczne, analogie oraz definicje funkcjonalne, co świadczy o wysokim poziomie świadomości komunikacyjnej i dydaktycznej. Obserwowano także obecność elementów języka potocznego (np. *I am a slut for a belty high note*; *shouty*; *that's a flex*; *this is the jam*) oraz metaforycznego (np. *a vocal athlete*; *vocal baggage*; *she gears up for this high note*; *I'm blown away by that*), pełniących funkcję wspierającą w procesie przekazywania wiedzy złożonej i specjalistycznej.

Różnorodne strategie wykorzystania języka specjalistycznego wpływają bezpośrednio na częstotliwość jego występowania w badanym materiale. Wybór terminów oraz sposób ich prezentacji determinuje zastosowanie szczególnie eksponowanych kategorii leksykalnych. Najwyższy wskaźnik średniej liczby użyc pojedynczego terminu odnotowano w kategorii technik wokalnych, w której każdy termin pojawia się średnio ponad 6,6 razy. W pozostałych kategoriach wartość ta wynosiła od 3 do 4, co wskazuje na rzadsze, choć nadal istotne powtórzenia terminologii specjalistycznej (zob. wykres 3).

Wykres 3. Średnia liczba wystąpień na jeden termin według kategorii

Źródło: Cichowski (b.d.)

Na podstawie przeprowadzonej analizy można wyprowadzić ogólne wnioski dotyczące użycia języka specjalistycznego w edukacyjnym dyskursie audiowizualnym w dziedzinie muzyki. Wypowiedzi Hannah Byles zawierają znaczną ilość leksyki specjalistycznej, jednak nie dominuje ona nad językiem ogólnym. Terminologia specjalistyczna, w szczególności odnosząca się do techniki wokalnej, była prezentowana w sposób przejrzysty i przystępny, przy zastosowaniu różnych strategii dydaktycznych, takich jak analogie, przykłady praktyczne oraz definicje funkcjonalne.

Analiza częstotliwości i różnicowania poszczególnych terminów wskazuje na celowe i świadome zarządzanie zasobami językowymi w celu optymalizacji procesu nauczania. Dodatkowo, wprowadzanie elementów języka potocznego

i metaforycznego zwiększa dostępność materiału, ułatwia przyswajanie wiedzy specjalistycznej i sprawia, że treści stają się bardziej przystępne dla szerokiego grona odbiorców.

5. Podsumowanie

Celem niniejszej pracy było przedstawienie funkcjonowania języka specjalistycznego z zakresu muzyki w anglojęzycznym dyskursie edukacyjnym, analizowanego na podstawie wypowiedzi trenerki wokalne Hannah Byles. Badania skoncentrowano na ilościowym ujęciu wybranych fragmentów materiałów audiowizualnych, ze szczególnym uwzględnieniem proporcji między językiem ogólnym a terminologią fachową oraz identyfikacją dominujących kategorii leksykalnych. Ze względu na ograniczony zakres badania uzyskane wyniki nie pozwalają na formułowanie daleko idących uogólnień, wskazują jednak na pewne zarysowujące się tendencje.

Uzyskane wyniki pozwalają nie tylko na zobrazowanie struktury językowej wypowiedzi w kontekście edukacyjnym, lecz także na szersze zrozumienie strategii komunikacyjnych stosowanych w przekazywaniu wiedzy specjalistycznej. Analiza podkreśla znaczenie elastycznego operowania rejestrem językowym oraz umiejętności dostosowania poziomu terminologii do możliwości percepcyjnych odbiorców. Obserwowana kombinacja języka fachowego i potocznego, wzbogacona elementami metaforycznymi, wskazuje, że materiał badawczy stanowi reprezentatywny przykład nowoczesnego podejścia do popularyzacji wiedzy muzycznej w środowisku cyfrowym.

Stwierdzono, że trenerka posługiwała się starannie dobraną terminologią obejmującą zarówno zagadnienia z zakresu techniki wokalne, klasyfikacji głosów, jak i elementów muzycznych. Terminy takie jak *breath control*, *chest voice*, *resonance* czy *mix* pojawiały się wielokrotnie, co podkreśla ich centralną rolę w dydaktyce wokalne. Analiza frekwencyjna wykazała, że choć liczba unikalnych terminów była największa w kategorii muzyki ogólnej, najczęściej używano pojęć związanych z praktyką wokalną, co wskazuje na świadome eksponowanie zasobu językowego najistotniejszego dla nauki śpiewu.

Równocześnie zauważono obecność języka potocznego i metaforycznego, który trenerka wykorzystywała w celu ułatwienia odbioru treści specjalistycznych. Przykłady praktyczne, analogie oraz proste definicje pozwalały na skuteczne przetwarzanie trudniejszych zagadnień przez szerokie grono odbiorców, zarówno profesjonalistów, jak i amatorów. Umiejętne łączenie języka fachowego z elementami

codziennego słownictwa oraz środkami stylistycznymi zwiększało przystępność materiału i wspierało proces dydaktyczny, pokazując wysoki poziom kompetencji komunikacyjnej trenerki.

Bibliografia

- Ahmad, I./Shaffaqat, M./Azam, A. (2025), *The Influence of Social Media on Syntactic Simplification in Youth Discourse*. Advance Social Science Archive Journal 4/01: 1623–1634.
- Badziński, A.M. (2019), *Dyskurs w domenie języka specjalistycznego medycznego – uwagi dla tłumaczy i dydaktyków przekładu*. Rocznik Przekładoznawczy 14: 381–397. <https://doi.org/10.12775/RP.2019.020>.
- Bartmiński, J. (2001a), *Język w kontekście kultury*. W: Bartmiński, J. (red.), *Współczesny język polski*. Lublin: Wydawnictwo UMCS: 13–21.
- Bartmiński, J. (2001b), *Styl potoczny*. W: Bartmiński, J. (red.), *Współczesny język polski*. Lublin: Wydawnictwo UMCS: 115–134.
- Bigler, A.R./Osborne, K. (2021), *Voice Pedagogy for the 21st Century: The Summation of Two Summits*. Journal of Singing 78/1: 11–28.
- Borkowska, A./Witkowska, M. (2017), *Media społecznościowe w szkole*. Warszawa: NASK – Instytut Badawczy.
- Cichowski, K. (b.d.), *Specjalistyczny język angielski z zakresu muzyki. Analiza na podstawie wybranych fragmentów filmów trenerki wokalne Hannah Byles* [nieopublikowana praca magisterska, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie 2025].
- Fabjaniak-Czerniak, K. (2012), *Internetowe media społecznościowe jako narzędzie public relations*. W: Kubiak, K. (red.), *Zarządzanie w sytuacjach kryzysowych niepewności*. Warszawa: Wyższa Szkoła Promocji: 173–194.
- Fattah, B.O./Salih, S.M. (2022), *Colloquialism and the Community of Practice*. Koya University Journal of Humanities and Social Sciences 5/1: 77–84. <https://doi.org/10.14500/kujhss.v5n1y2022.pp77-84>.
- Grucza, F. (1994), *O językach specjalistycznych (= technolektach) jako pewnych składnikach rzeczywistych języków ludzkich*. W: *Języki specjalistyczne*. Warszawa: 333–354.
- Gzowska, W. (2016), *Wybrane media społecznościowe jako narzędzie wspierające rekrutację*. Zarządzanie Zasobami Ludzkimi 5/112: 79–92.
- Jarska, L.M. (2016), *Pracownik naukowy w mediach społecznościowych – od popularyzacji nauki do kreowania wizerunku*. Toruńskie Studia Bibliologiczne 17/2: 201–238.
- Jestley, J.A. (2011), *Metaphorical and non-metaphorical imagery use in vocal pedagogy: An investigation of underlying cognitive organisational constructs* [Doctoral dissertation]. University of British Columbia. <https://open.library.ubc.ca/collections/ubctheses/24/items/1.0055335>.
- Jurek, K. (2011), *Nowy wymiar komunikacji: właściwości społeczeństwa sieci w koncepcji Manuela Castellsa*. Acta Humana 2: 87–96.
- Kampani-Zawadka, M. (2014), *Wykorzystanie mediów społecznościowych w procesie rekrutacji pracowników i ich wpływ na budowanie wizerunku atrakcyjnego pracodawcy*. Studia Oeconomica Posnaniensia 2: 61–80.
- Kaznowski, D. (2008), *Nowy marketing*. Warszawa: VFP Communications.
- Krishnendu, R./Bhati, N. (2025), *The Impact of Social Media on Language and Communication Trends*. International Journal of Social Impact 10/3: 226–235. <https://doi.org/10.25215/2455/1003027>.
- Kubiak, K. (red.) (2012), *Zarządzanie w sytuacjach kryzysowych niepewności*. Warszawa: Wyższa Szkoła Promocji.

- Mitera, E. (2017), *Język specjalistyczny a język podstawowy – elementy wspólne i różnicujące*. W: Gabrys-Barker, D./Kalamarz, R. (red.), *Języki specjalistyczne. Teoria i praktyka glottodydaktyczna*. Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego: 15–26.
- Oliver, E./Redondo-Sama, G./de Aguilera, A.L./Burgues-Freitas, A. (2023), *Research Agenda to Engage Citizens in Science through Social Media Communicative Observations*. *Humanities and Social Sciences Communications* 10/1: artykuł nr 447. <https://doi.org/10.1057/s41599-023-01954-x>.
- Piekot, T. (2008), *Język w grupie społecznej: wprowadzenie do analizy socjolektu*. Wałbrzych: Wydawnictwo PWSZ im. Angelusa Silesiusa.
- Prochwicz, A. (2013), *Jak mówimy o śpiewaniu? Metafory synestezyjne jako element językowego obrazu śpiewu ludzkiego w polszczyźnie*. *Linguarum Silva* 2: 55–70.
- Sapieżko, M. (2024), *Terminologia specjalistyczna jako czynnik porządkowania i rozwoju wiedzy*. *Językoznawstwo* 1/20: 257–262. <https://doi.org/10.25312/j.8495>.
- Silva, F.N./Rodrigues, F.A./Oliveira Jr, O.N./da Fontoura Costa, L. (2013), *Quantifying the inter-disciplinarity of scientific journals and fields*. *Journal of Informetrics* 7/2: 469–477. <https://doi.org/10.1016/j.joi.2013.01.007>.
- Smołucha, D. (2012), *Internet – twórca nowej czy zabójca starej kultury?* *Episteme* 2: 189–205.
- Szadyko, S. (2012), *Istota, miejsce, rola i znaczenie języków specjalistycznych we współczesnym globalnym świecie*. *Prosopon* 1/3: 185–212.
- Tafiłowski, P. (2016), *Media społecznościowe jako źródło informacji bibliograficznej w naukach humanistycznych*. *Komunikat z badań. Zagadnienia Informacji Naukowej* 54/1(107): 55–66. <https://doi.org/10.36702/zin.287>.
- Treadaway, C./Smith, M. (2010), *Facebook Marketing: An Hour a Day*. Indianapolis: John Wiley & Sons.
- Witosz, B. (2009), *Dyskurs i stylistyka*. Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego.
- Yang, Y./Tian, T.Y./Uzzi, B./Jones, B.F. (2025), *A High-Scale Assessment of Social Media, and Mainstream Media in Scientific Communication*. arXiv: 1–52. <https://doi.org/10.48550/arXiv.2511.08430>.

Źródło

<https://www.youtube.com/@HannahBayles> [dostęp: 17.01.2026].

